

โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

(โครงการต่อเนื่องจากโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๐ และโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑)

๑. หลักการและเหตุผล

ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วย่อมมีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ดังเห็นได้จากอดีตที่ผ่านมาผลของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วทำให้เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ หรือวิกฤติต้มยำกุ้ง ซึ่งถือเป็นบทเรียนสำคัญที่ทำให้เราต้องตระหนักถึงการดำเนินชีวิตที่ต้องมีความระมัดระวัง รอบคอบ และมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจากสถานการณ์ที่ประชาชนและบ้านเมืองอยู่ในสภาวะดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้มีพระราชดำรัส เรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ถือเป็นหลักนำทางในการพัฒนาประเทศโดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อที่จะให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤติ ซึ่งภาคส่วนต่าง ๆ ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติใช้จนถึงปัจจุบัน ประกอบกับเป็นนโยบายที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการนำมาขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน และได้เปลี่ยนชื่อเป็นโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากบุคคลผู้เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือที่เรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน เป็นการขยายผลให้เกษตรกรได้มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพเกษตรกรรม สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมในการประกอบอาชีพด้วยการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสม

การดำเนินงาน โครงการที่ผ่านมาเมื่อเกษตรกรผ่านการฝึกอบรม โดยปราชญ์ชาวบ้านแล้ว ยังมีการติดตามผลของการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร โดยปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรผู้เริ่มนำแนวทางปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ซึ่งผลจากการประเมินการดำเนินงานโครงการฯ โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า เกษตรกรร้อยละ ๘๗.๘๖ มีความรู้ความเข้าใจในด้านแนวคิดและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรกรร้อยละ ๙๙.๕๒ ได้นำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและดำเนินงานในฟาร์มของตนเองหลังจากเข้าร่วมโครงการฯ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม คือ เกษตรกรมีรายจ่ายในครัวเรือนลดลงจากการนำผลผลิตในแปลงมาบริโภค และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการลดต้นทุนการผลิตที่ไม่นำปัจจัยการผลิตจากภายนอกมาใช้ เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น มีการนำผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคไปจำหน่าย มีการออมเงิน เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ เกษตรกรมีอาหารบริโภคที่เพียงพอมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค เนื่องจากไม่ใช้สารเคมีในการทำการเกษตร หรือใช้สารเคมีในปริมาณที่เหมาะสม รวมทั้งยังเป็นจุดเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้กับคนในชุมชน สามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนอื่น ๆ ได้

จากผลการดำเนิน งานที่ผ่านมา โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ได้รับการตอบรับ
อย่างดีทั้งจากปราชญ์ชาวบ้าน และเกษตรกรที่ต้องการเข้าร่วมโครงการฯ ดังนั้นเพื่อให้มีการขยายผล แนวทาง
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับเป้าหมายสำคัญ
ที่กำหนดไว้ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่เน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้
เกษตรกรทำการเกษตรแบบยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ ตามองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของปราชญ์ชาวบ้านที่มี
ความเหมาะสมสอดคล้องกับภูมิโนศและภูมิสังคม และเป้าหมายการเพิ่มพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบ
ต่าง ๆ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องสามารถสะท้อนไปถึง
เป้าหมายการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ ที่ได้กำหนดไว้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อขยายผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วม
โครงการฯ มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้

๒.๒ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร
ตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้าได้

๓. การดำเนินงาน

จากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ
ทั้งสิ้นรวม ๔๐ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๔ ศูนย์
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๘๗ ศูนย์ ปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๕๓ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๘๐ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔
มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๑ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีศูนย์เครือข่าย
ปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑ ๖๑ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
เข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๖ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ
๑๕๒ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๓ ๗ ศูนย์
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๔๓ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๖๐ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๓๘ ศูนย์ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีศูนย์
เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๓๙ ศูนย์ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ
สามารถฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปได้จำนวน ๒๒,๙๔๓ ราย ๗๗,๕๖๒ ราย ๖๙,๘๓๐ ราย ๕๖,๔๖๑ ราย ๑๓,๕๔๑ ราย
๑๗,๓๒๑ ราย ๑๗,๖๐๘ ราย ๑๕,๗๒๐ ราย ๑๕,๕๗๕ ราย ๑๕,๗๘๒ ราย ๑๕,๘๘๙ ราย และ ๑๕,๕๐๖ ราย
ตามลำดับ รวมทั้งสิ้นสามารถจัดฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปได้ จำนวน ๓๕๓,๗๓๘ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑
กรกฎาคม ๒๕๖๑)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕ ๖๒ มีเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วประเทศจำนวน ๑ ๒,๓๐๐ ราย
โดยมีแผนการดำเนินงานของโครงการประกอบด้วย ๒ แผนงานหลัก ดังนี้

๓.๑ แผนงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กิจกรรม การถ่ายทอดและฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่
โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกรทั่วไปที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์
ชาวบ้านที่ได้เข้าร่วมดำเนินงานในโครงการฯ เป็นผู้จัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการ
เกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (คัดเลือก

เกษตรกรรมตามคุณสมบัติและเป้าหมายที่กำหนดไว้) มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาปรับเปลี่ยนแนวคิด พฤติกรรม และรูปแบบใน การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชนเกษตรกรรมด้วยการเน้นการพึ่งพาตนเองให้เหมาะสมกับภูมินิเวศและภูมิปัญญาในแต่ละชุมชน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง เพื่อสามารถดำเนินการผลิต การแปรรูป การตลาด รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นฐาน กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาตามแผนการดำเนินงาน

๓.๒ แผนงานการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ๒กิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ ๑ การบริหารจัดการโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดสรรและโอนงบประมาณให้แก่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดที่มี ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ตาม ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

๑) กำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและบูรณาการงาน โครงการที่เกี่ยวกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และศูนย์เรียนรู้เฉพาะทางของกรมต่างๆ ในสังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่ในจังหวัด

- คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายตามแนวทางที่กำหนด เพื่อเข้ามาเรียนรู้ที่ศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และระเบียบที่ได้กำหนดไว้

- ตรวจสอบ/บันทึกข้อมูล ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการฯ

- ติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า

๒) อำนวยความสะดวกให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกรและติดตามความก้าวหน้า รายงานผลการดำเนินการรวมกลุ่ม และสนับสนุนส่งเสริมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ภายหลังจากผ่านการ ฝึกอบรมโดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตามแนวทฤษฎีใหม่ ขั้นก้าวหน้า

๓) จัดจ้างเจ้าหน้าที่(จ้างเหมาบริการ) **วุฒิไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖/ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)** เพื่อช่วยปฏิบัติงานโครงการฯ จังหวัดๆ ละ ๑ อัตรา

กิจกรรมที่ ๒ การบริหารจัดการโครงการฯ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรม ยั่งยืน (กนท.) ประกอบด้วย

๑) การผลิตเอกสารและเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกรด้านการพัฒนาการ เกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ เพื่อเชื่อมโยงสู่แนวทางการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๓) การกำกับดูแล อำนวยความสะดวกประสานงาน แก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินงาน และ ติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ และสรุปจัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานของโครงการฯ

๔) จัดจ้างลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน วุฒิปริญญาตรี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายแผน ปฏิบัติงาน ณ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของ โครงการฯ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. เป้าหมายการดำเนินงาน/ตัวชี้วัด

เป้าหมาย: เกษตรกร จำนวน ๒,๓๐๐ ราย ได้รับการอบรมและมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เกิดความ เข้าใจและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ ๘๕ ของเป้าหมาย เกษตรกร ๑๒,๓๐๐ ราย

๕. งบประมาณดำเนินการ ๕๑,๑๑๕,๘๐๐ บาท

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทาง การดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
			๑. แผนงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (งบเงินอุดหนุน)	แผนงาน	๑	<u>๓๕,๐๐๐,๐๐๐</u>
เป้าหมาย: เกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย ได้รับการอบรม และมีความรู้ ความเข้าใจใน หลักการ พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎี ใหม่ โดยยึด ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง จากศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้าน ตัวชี้วัด: เกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย ได้รับการ ถ่ายทอดความรู้ การพัฒนา การเกษตรตาม แนวทฤษฎีใหม่ จากศูนย์ เครือข่าย	๑. คัดเลือกศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้านตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้เพื่อ เข้าร่วมโครงการฯ ๒. คัดเลือก เกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย ตามคุณสมบัติ ที่กำหนดไว้ และ มีความประสงค์ จะเข้ารับการ ฝึกอบรมตาม โครงการฯ ๓. สำนักงาน ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จัดสรร และโอน เงินผ่านทาง สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ให้ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อใช้ในการ ฝึกอบรมเกษตรกร	กนท. ร่วมกับ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด ร่วมกับปราชญ์ ชาวบ้าน กนท. และ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด	กิจกรรม : การ ถ่ายทอดและ ฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจในการ พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่เกษตรกร โดย ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน	ราย	๑๒,๓๐๐	๓๕,๐๐๐,๐๐๐

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
ปราชญ์ชาวบ้าน เกิดความเข้าใจ และสามารถนำ ความรู้ไปปฏิบัติ ได้ตามแนว ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง ร้อยละ ๘๕ ของ เป้าหมาย เกษตรกร ๑๒,๓๐๐ ราย	๔. ให้ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน จัดการฝึกอบรม เกษตรกรทั้งภาค ความรู้ และฝึก ปฏิบัติตามแนว ทฤษฎีใหม่โดยยึด ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ๕. การผลิตเอกสาร และเผยแพร่ความรู้ ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้แก่ เกษตรกรด้านการ พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน				
			๒. แผนงานการบริหาร จัดการเพื่อสนับสนุน การพัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง (งบรายจ่ายอื่น) ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม	แผนงาน	๑	<u>๑๖,๑๑๕,๘๐๐</u>
	๑. สำนักงาน ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จัดสรรและโอน งบประมาณให้แก่ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ในการดำเนิน กิจกรรมของ โครงการฯ ตาม ภารกิจที่ได้รับ	สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด	กิจกรรมที่ ๑ : การบริหารจัดการ โครงการฯ โดย สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด	จังหวัด	๗๖	๑๒,๒๒๑,๗๐๐

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทาง การดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
	มอบหมาย ประกอบด้วย ๑) กำกับดูแลการ ดำเนินกิจกรรม ของศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน และบูรณาการ งานโครงการที่ เกี่ยวกับศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้าน และศูนย์ เรียนรู้เฉพาะทาง ของกรมต่างๆ ใน สังกัดกระทรวง เกษตรและ สหกรณ์ที่มีอยู่ใน จังหวัด ดังนี้ - คัดเลือก เกษตรกร เป้าหมายตาม แนวทางที่กำหนด เพื่อเข้ามาเรียนรู้ ที่ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อปรับเปลี่ยน แนวคิดตาม แนวทางปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง - เบิกจ่ายค่าใช้จ่าย ตามเกณฑ์และ ระเบียบที่ได้กำหนด ไว้ - ตรวจสอบ/ บันทึกข้อมูลศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้าน และ เกษตรกรที่เข้าร่วม					

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทาง การดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
	โครงการฯ - ติดตาม ประเมิน ผลและรายงาน ความก้าวหน้า ๒) อำนวยการให้ เกิดการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่าย เกษตรกรและ ติดตามความ ก้าวหน้ารายงาน ผลการดำเนินการ รวมกลุ่มและ สนับสนุน ส่งเสริม เกษตรกรที่เข้า ร่วมโครงการฯ ภายหลังจากผ่าน การฝึกอบรมโดย ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้านที่ เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว เพื่อสร้าง พื้นฐานการพัฒนา ตามแนวทฤษฎี ใหม่ขึ้นก้าวหน้า ๓) จัดจ้าง เจ้าหน้าที่ วุฒิ ไม่ต่ำกว่าระดับ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ /ปวช. เพื่อช่วย ปฏิบัติงาน โครงการฯ ใน จังหวัด ๆ ละ ๑ อัตรา					

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานรับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
		กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)	กิจกรรมที่ ๒ : การบริหารจัดการโครงการฯ โดย กนท.			๓,๘๙๔,๑๐๐
			- จัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการฯ	เรื่อง	๑	๑,๐๐๐,๐๐๐
			- จัดจ้างลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน วุฒิปริญญาตรี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติงาน ณ กนท. เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของโครงการฯ ตามที่ได้รับมอบหมาย	อัตรา	๑๕	๒,๓๙๔,๐๐๐
			- การกำกับดูแลอำนวยความสะดวกประสานงานแก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินงานและติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ ในกิจกรรมตามโครงการฯ	กิจกรรม	๑	๓๐๘,๕๐๐

๖. ระยะเวลาดำเนินโครงการฯ

๑ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒)

๗. หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน

- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรได้รับความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพเกษตรกรได้อย่างเหมาะสม

๘.๒ เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพด้วยการพึ่งพาตนเอง โดยสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว อีกทั้งเป็นการลดโอกาสการสร้างหนี้ รวมทั้งทำให้สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้น เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการอบรมเน้นการลด ละ เลิกการใช้สารเคมี และเป็นผู้ช่วยในการขยายผลการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๘.๓ ทำให้เกษตรกรได้รับความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามภูมินิเวศและภูมิสังคม เกิดความภูมิใจในอาชีพ รักและหวงแหนในถิ่นฐานของตนเอง

๘.๔ สร้างโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน

๘.๕ มีแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานด้านการเกษตรที่มีศักยภาพและสามารถแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรได้

แนวทางการดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

(โครงการต่อเนื่องจากโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๐ และโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑)

โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕ ๖๒ มีเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และเป้าหมายตัวชี้วัดที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดไว้ จึง ขอให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. การคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้าน

๑.๑ ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิมของทุกจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ยืนยันความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ และเตรียมความพร้อมในการฝึกอบรมเกษตรกรเป้าหมาย ทั้งนี้ขอให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดทำการประเมินศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่ยืนยันความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ และแจ้งผลการประเมินให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบด้วย

๑.๒ กรณีที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิม ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕ ๖๒ ให้ศูนย์ฯ แจ้งยืนยันการยุติการเข้าร่วมโครงการฯ

๑.๓ กรณีที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิมไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ได้คะแนนต่ำกว่า ๑๒๐ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๕๐ คะแนน) ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดแจ้งผลการประเมินให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านทราบตามหลักเกณฑ์การประเมิน และแจ้งผลการประเมินให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ทราบด้วย

๑.๔ กรณีที่เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด จะเสนอศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายใหม่เข้าร่วมโครงการฯ ขอให้ทำการประเมินตามแบบการคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านและจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอให้ผู้บริหารพิจารณาให้ความเห็นชอบ (กรณีการคัดเลือกศูนย์ใหม่ขอให้เป็นการทดแทนศูนย์เดิมที่ขอยุติ เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบประมาณและเป้าหมายโครงการถูกปรับลดลง)

๑. ๕ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แจ้งผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินงานคัดเลือกศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๓ ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ทราบ

๒. การจัดสรรเป้าหมายและการคัดเลือกเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม

๒.๑ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะพิจารณาจัดสรรเป้าหมายเกษตรกรให้สอดคล้องกับงบประมาณของโครงการฯ ที่ได้รับและสอดคล้องกับแผนและผลการดำเนินงานของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านในปีที่ผ่านมาเพื่อนำเสนอผู้บริหารให้ความเห็นชอบและแจ้งการจัดสรรเป้าหมายให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ทราบ

๒.๒ เกษตรกรเป้าหมายที่เข้าร่วมฝึกอบรมตามโครงการฯ จะต้องมีความสมัครใจตามที่กำหนดไว้ในข้อ กนท. ๕๑-๑ ตามบัญชีเอกสารแนบท้ายระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. ๓ คัดเลือกเกษตรกรผู้สมัครใจที่จะเข้าร่วมโครงการฯ โดยเป็นเกษตรกรที่ **ไม่เคย** เข้าร่วมฝึกอบรมในศูนย์ฯ ของจังหวัดใด ๆ ตามโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่ดำเนินการโดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาตั้งแต่ ปี พ .ศ. ๒๕๕๐-๒๕ ๖๑ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากระบบ

ฐานข้อมูลเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมฯ และ**ไม่เคย**เข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการทำการเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (ภายใต้มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ) เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลได้จากฐานข้อมูลที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดรวบรวมรายชื่อผู้ที่ผ่านการอบรมจากโครงการพัฒนาทักษะการทำการเกษตรฯ

๒.๔ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสามารถดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ (ใบสมัครตามแบบที่ ๑ แนบท้ายแนวทางการดำเนินโครงการฯ) ตามคุณสมบัติที่กำหนด ด้วยตนเองทั้งหมด หรือคัดเลือกร่วมกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่ของตน

ทั้งนี้ การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ควรคัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่ที่สามารถทำการติดตามเกษตรกรหลังจากผ่านการฝึกอบรมได้ เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ติดตามเกษตรกรทุกรายตามจำนวนเป้าหมายที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านได้รับการจัดสรร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการทำเกษตรกรรมยั่งยืนของเกษตรกร โดยหากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านไม่ดำเนินการติดตามเกษตรกร เกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้ดำเนินการติดตามเกษตรกรให้ครบตามจำนวนเกษตรกรเป้าหมาย

๓. การดำเนินงานตามแผนงานการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป

๓.๑ การฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจัดทำแผนการฝึกอบรม โดยยึดตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบด้วย

(๑) ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ให้เหมาจ่ายตามระยะเวลาการฝึกอบรม โดยพิจารณาจากศักยภาพความเหมาะสมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน คือ การฝึกอบรม ๓ วัน ๒ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๒,๑๐๐ บาท/คน การฝึกอบรม ๔ วัน ๓ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๒,๕๕๐ บาท/คน และการฝึกอบรม ๕ วัน ๔ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๓,๐๐๐ บาท/คน (ในกรณีเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายใหม่เข้าร่วมโครงการฯ ให้อบรมในระยะเวลา ๓ วัน ๒ คืน จำนวนไม่เกิน ๖๐ ราย)

- รายละเอียดค่าใช้จ่ายของการฝึกอบรมให้พิจารณาเงื่อนไขการเบิกจ่ายในรายการตาม

ข้อ ๑๑ ที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าวภายในวงเงินเหมาจ่ายที่กำหนดในแต่ละหลักสูตร

ทั้งนี้ กรณีการเบิกจ่ายค่าที่พักให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้จัดหาที่พักให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดระยะเวลาของหลักสูตรการฝึกอบรม เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาที่พักให้ได้ ให้หักค่าใช้จ่ายออกจากรายการเหมาจ่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท/คน/วัน และกรณีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ได้มีการจัดหาที่พักให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไว้แล้ว แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เข้าพักหรือไม่มีการเข้าพักจริงให้หักค่าใช้จ่ายออกจากรายการเหมาจ่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท/คน/วัน ด้วย

- การจัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ควรกำหนด การฝึกอบรมเกษตรกร ให้อยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

- การอนุมัติแผนให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านนำเสนอแผนฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้อนุมัติ และให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดรายงานสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ เพื่อที่กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะได้รวบรวมจำนวนเกษตรกรทั่วไป และจัดสรรโอนเงินงบประมาณตามเป้าหมายที่ได้รับ***หากศูนย์ฯ ไม่มีการหักค้างขอให้เสนอแผนโดยหักค่าที่พักเกษตรกรไว้ด้วย***

- การเบิกจ่ายเงินของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสำหรับใช้ในการฝึกอบรม ต้องมีหลักฐานการเบิกจ่ายเงิน ได้แก่ ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงิน ตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบฯ

(๒) จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละรุ่น ให้พิจารณาตามศักยภาพความพร้อม ของศูนย์
เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งด้านวิทยากร ฐานการเรียนรู้ สถานที่ฝึกอบรม และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการ
ฝึกอบรม ทั้งนี้ไม่ควรเกิน ๖๐ คน/รุ่น

(๓) หลักสูตรการฝึกอบรม ยังคงครอบคลุมเนื้อหารายละเอียดตามระเบียบ ข้อ๑๐ (๓) กล่าวคือ
เนื้อหาของหลักสูตรอย่างน้อยต้องมี

(ก) การสอนปรับทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามแนว
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(ข) การสอนวิธีการผลิตโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อ
ลดต้นทุนการผลิตตามที่แต่ละศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านถนัด

(ค) การสอนวิธีการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ทั้งทางด้านทฤษฎี ปฏิบัติ และศึกษาดูงานในแปลงเกษตรกรรม

(ง) การสอนวิธีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินหรือแผนจัดการชีวิตอย่างพอเพียง

(จ) การสอนวิธีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

สำหรับหลักสูตรการสอนบัญชีครัวเรือน หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านได้ยังไม่มี
สอนหลักสูตรนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ต้องประสานกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านให้เพิ่มเติม
หลักสูตรการสอนบัญชีครัวเรือนให้แก่เกษตรกรตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ประสงค์ให้
เกษตรกรเรียนรู้บัญชีครัวเรือน ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาไม่ต่ำกว่า ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที ต่อหลักสูตรของแต่ละ
ศูนย์ฯ โดยในการฝึกอบรมหากศูนย์ฯ ใดไม่สามารถสอนการทำบัญชีครัวเรือนได้ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
จะต้องประสานงานให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเข้ามาดำเนินการ

เนื่องจากตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ขอให้สำนักงานปลัดกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์กำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในการดำเนินงานโครงการที่สำคัญให้สะท้อนถึงเป้าหมายที่กำหนด
ไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ จึงขอให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์กำหนดจำนวนพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเป็นเป้าหมายและตัวชี้วัดของสำนักงาน
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยให้ใช้การวัดกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ด้วย

ดังนั้น จึงขอให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดประสานงานร่วมกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์
ชาวบ้านในการให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมในเรื่องของระบบเกษตรกรรมยั่งยืนและรูปแบบ
หลักในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน (๕ รูปแบบหลัก ได้แก่ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตร
อินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร) ให้เป็นหัวข้อในหลักสูตรการจัดฝึกอบรมทุกหลักสูตรด้วย โดยให้
ปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ หรือเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด หรือเจ้าหน้าที่
จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในเรื่องดังกล่าว

อนึ่ง ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านใดที่มีองค์ความรู้ใหม่และสามารถถ่ายทอดให้กับ
เกษตรกรได้ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสามารถขอปรับหลักสูตรการฝึกอบรมโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ
ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ และให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมและอนุมัติ
หลักสูตรดังกล่าวตามแบบ กนท . ๕๑-๓ (๑) ที่แนบท้ายระเบียบ และให้รายงานให้สำนักงานปลัดกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ ทราบ

๓.๒ การติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรม

(๑) ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดประสานงานกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน จัดทำ
แผนการติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจะได้รับค่าตอบแทน
การติดตามเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมเหมาจ่ายรายละไม่เกิน ๑๐๐ บาท โดยขอให้ปราชญ์ชาวบ้านติดตาม
เกษตรกรทุกรายตามจำนวนเป้าหมายเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรร ตามแบบฟอร์มที่กำหนด และจัดส่ง

แผนการติดตามที่ได้รับการอนุมัติแล้วให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อจัดสรรงบประมาณให้ต่อไป ทั้งนี้ หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านไม่ดำเนินการติดตามเกษตรกร เกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้ดำเนินการติดตามเกษตรกรให้ครบตามจำนวนเกษตรกรเป้าหมาย

(๒) แผนการติดตามเกษตรกรผู้ได้รับการฝึกอบรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ควรกำหนดให้อยู่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ โดยติดตามผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ร่วมแก้ไขปัญหาทางการเกษตรกับเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม และสอบถามจำนวนพื้นที่ของเกษตรกรที่ทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน แล้วรายงานผลการติดตาม ปัญหา ความต้องการของเกษตรกร พร้อมข้อเสนอแนะให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดทราบ เพื่อจะได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปให้ความช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

๔. แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๔.๑ ยืนยันศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ	ส.ค. – ก.ย. ๒๕๖๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๔.๒ จัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ	ส.ค. – ก.ย. ๒๕๖๑	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๓ จัดสรรเป้าหมายเกษตรกรเพื่อได้รับการฝึกอบรม	ต.ค. – พ.ย. ๒๕๖๑	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๔ จัดทำแผนการฝึกอบรมและแผนการติดตามเกษตรกรทั่วไป จัดส่งให้ กนท.	ต.ค. – พ.ย. ๒๕๖๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๕ จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผน	ต.ค. – ธ.ค. ๒๕๖๑	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๖ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป	พ.ย. ๒๕๖๑ – พ.ค. ๒๕๖๒	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๗ ดำเนินการติดตามเกษตรกรทั่วไป	ก.พ. – มิ.ย. ๒๕๖๒	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๘ การติดตามรายงานผลตามแบบที่กำหนด	ต.ค. ๒๕๖๑ – ก.ย. ๒๕๖๒	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

๕. การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

๕.๑ จัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปตามแบบ กนท. ๕๑-๓ (๑) - (๓) ที่แนบท้ายระเบียบ ส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑

๕.๒ จัดทำรายงานความก้าวหน้าการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และความก้าวหน้าการดำเนินงานภายใต้โครงการฯ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๒) โดยตัดยอด ณ วันที่ ๒๕ ของทุกเดือน และจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบภายในวันที่ ๒๗ ของทุกเดือน (เริ่มรายงานรอบแรก ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑) ทั้งนี้ หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการฝึกอบรมเรียบร้อยแล้วให้รายงานความก้าวหน้าประจำเดือนตามปกติจนถึงสิ้นปีงบประมาณ

๕.๓ จัดทำทะเบียนฐานข้อมูลเกษตรกรทั่วไปที่ผ่านการฝึกอบรมในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน โดยทำการลงข้อมูลของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมในระบบ ฐานข้อมูล http://atsd.moac.go.th/AICMS-II-WEBUI/Content_Share/login.xhtml ให้เสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยข้อมูลผู้ได้รับการฝึกอบรมที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้นำเข้าทันทีเมื่อดำเนินการคัดเลือกแล้วเสร็จเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เข้ารับ

การฝึกอบรมและตรวจสอบความเข้าใจในการเข้าร่วมโครงการฯ (สามารถ download คู่มือการใช้งานได้จากหน้าเว็บไซต์ http://atsd.moac.go.th/AICMS-II-WEBUI/Content_Share/login.shtml)

๕.๔ จัดทำแบบรายงานจำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนของเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ ตามแบบฟอร์มกำหนด (แบบที่ ๓) โดยให้จัดส่งรายงานจำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ สรุปจำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนของเกษตรกรฯ ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมจากใบสมัครของเกษตรกร (กรอกช่องก่อนฝึกอบรมตามแบบฟอร์ม) และ จัดส่งไฟล์ทางอีเมล fafcd.sd@gmail.com ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมทุกรุ่น หรือภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๒ สรุปจำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนของเกษตรกรฯ หลังเข้ารับการฝึกอบรมจากแบบติดตามเกษตรกร (กรอกช่องหลังฝึกอบรมตามแบบฟอร์มโดยให้คงผลสรุปจำนวนพื้นที่ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมมาที่จัดส่งในครั้งที่ ๑ ไว้ด้วย) และ จัดส่งไฟล์ทางอีเมล fafcd.sd@gmail.com ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ หลังจากทำการติดตามเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว หรือภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒

๕.๕ จัดทำแผนติดตามเกษตรกรทั่วไปตามแบบ กนท. ๕๑-๕ (๑) ที่แนบท้ายระเบียบ ส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ พร้อมแผนการฝึกอบรมเกษตรกร ภายในเดือน พฤศจิกายน ๒๕๖๑ โดยให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการ ติดตามเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมตามแบบติดตามเกษตรกรที่แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๔.๑) และให้สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัดจัดทำแบบสรุปผลการติดตามเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมดังกล่าว ตามแบบสรุปที่แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๔.๒) และจัดส่งให้กองนโยบาย เทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ รายหลังจากที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านได้ดำเนินการติดตามเกษตรกรเสร็จตามแผนที่กำหนดแล้ว

๕.๖ จัดทำรายงานผลการตรวจเยี่ยมและเก็บข้อมูลของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน โดยจัดทำเป็นรูปเล่มต่อ ๑ ศูนย์ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ (แบบที่ ๕)

๕.๗ จัดทำรายงานผลการดำเนินการในกิจกรรมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

(สามารถdownload แบบฟอร์มได้ที่ www.opsmoac.go.th ---> เกษตรกรรมยั่งยืน---> งาน/โครงการที่สำคัญ ---> โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ---> โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี ๒๕๖๒)

๖. การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน จะจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดภายใต้โครงการฯ ดังนี้

๖.๑ งบเงินอุดหนุน

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะโอนเงินงบประมาณให้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสำหรับ เบิกจ่ายให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน การดำเนินการ ตามแผน จัดฝึกอบรม และดำเนินงานตามแผนการติดตามเกษตรกรทั่วไป ระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๑ (ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

๖.๒ งบรายจ่ายอื่น

(๑) จัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยการจ้างเหมาบริการ เพื่อช่วยปฏิบัติงานโครงการฯ วุฒิการศึกษา
ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน ๑ อัตราในอัตราเดือนละ ๙,๔๐๐ บาท โดยเริ่มจ้างเมื่อจังหวัดได้รับการโอนเงินงบประมาณไปยังจังหวัดแล้ว)

(๒) การกำกับดูแล อำนวยการและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรม การฝึกอบรมและการติดตามเกษตรกรทั่วไปภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี พศ. ๒๕๖๒ รวมถึงเป็นค่าใช้จ่ายในการอำนวยการ กิจกรรมการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่าย โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะได้รับจัดสรรเป็นค่าใช้จ่าย ค่าใช้สอย ค่าตอบแทน ฯลฯ ให้ตามจำนวนของเกษตรกรทั่วไปที่เข้ารับ

การฝึกอบรมในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งหมดของแต่ละจังหวัด โดยกำหนดให้ได้รับค่าใช้จ่าย ๑๐๐ บาทต่อเกษตรกร ๑ คน ตัวอย่างเช่น จังหวัดอ่างทอง มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ๒ ศูนย์ มีการจัดฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไป ศูนย์ละ ๖๐ คน รวมเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ภายในจังหวัดทั้งสิ้น ๑๒๐ คน จะได้รับจัดสรรงบประมาณ เท่ากับ ๑๒๐ คน X ๑๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๒,๐๐๐ บาท

***หากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดใดไม่สามารถดำเนินการจัดฝึกอบรมได้ตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนด และไม่ประสงค์จะปรับแผนการจัดฝึกอบรม ขอให้จัดส่งคืนเงินงบประมาณให้กับกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมแจ้งให้ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบโดยไม่ต้องรอให้สิ้นสุดการดำเนินโครงการฯ**

๗. การกักเงินและเบิกเงินเหลื่อมปี (กรณีเงินอุดหนุน)

กรณีที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมีความจำเป็นจะต้องกักเงินเบิกเหลื่อมปี โดยจะต้องเป็นการกักเงินเบิกเหลื่อมปีเพื่อดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ได้อนุมัติไว้แล้วและยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ กรณีเป็นเงินที่ยังไม่ได้เบิกจ่ายจากคลังจังหวัด ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแจ้งจำนวนเงินพร้อมส่งเงินคืนไปยังกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายในระยะเวลาที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนด เพื่อที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะได้ชดเชยเงินไว้เบิกเหลื่อมปีต่อกรมบัญชีกลาง

๗.๒ กรณีเป็นเงินที่อยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจังหวัด..... ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แจ้งจำนวนเงินไปยังคลังจังหวัด เพื่อให้คลังจังหวัด แจ้งให้กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบภายในระยะเวลาที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดเพื่อจะได้ดำเนินการกักเงินเบิกเหลื่อมปีต่อกรมบัญชีกลาง

๘. งบประมาณเหลือจ่าย (กรณีเงินอุดหนุน)

๘.๑ กรณีสิ้นสุดแผนการดำเนินงานในระหว่างปีงบประมาณ หากมีเงินเหลือจ่ายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการโอนเงินเหลือจ่ายดังกล่าวต่อไป

๘.๒ เมื่อสิ้นปีงบประมาณหากมีเงินเหลือจ่ายรวมถึงดอกผลที่เกิดขึ้นในบัญชีเงินฝากธนาคาร ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดส่งเงินเหลือจ่ายรวมถึงดอกผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวคืนคลังจังหวัด และแจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ โดยระบุรายละเอียดจำนวนเงินคงเหลือในแต่ละรายการ เพื่อได้รวบรวมแจ้งกองคลังดำเนินการต่อไป ในกรณีที่ไม่มีเงินเหลือจ่ายให้แจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบด้วย ทั้งนี้ ยังไม่ต้องปิดบัญชีโครงการฯ จนกว่าจะได้รับการแจ้งยุติการดำเนินโครงการฯ จากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(กรณีมีเงินเหลือจ่ายส่งคืน ให้ทำหนังสือครุฑลงนามโดยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือบันทึกข้อความลงนามโดยเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมทั้งแนบเอกสารที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ลงนามเห็นชอบ หรือมอบหมาย หรือหนังสือมอบอำนาจให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดปฏิบัติราชการแทน)

๙. การสนับสนุนเอกสารประกอบการฝึกอบรม

๙.๑ หนังสือองค์ความรู้และภูมิปัญญาของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกรทั่วไปที่เข้ารับการฝึกอบรม คนละ ๑ เล่ม สำหรับใช้ในการฝึกอบรมและประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๙.๒ สมุดบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน/สมุดต้นทุนประกอบอาชีพ แจกจ่ายให้เกษตรกรทั่วไปที่เข้ารับการฝึกอบรม คนละ ๑ เล่ม เพื่อใช้ระหว่างการฝึกอบรมและประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๙.๓ วุฒิบัตรของเกษตรกรทั่วไป เพื่อให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด มอบให้เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม ณ วันสุดท้ายของการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นของแต่ละศูนย์ฯ

ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการจัดจ้างพิมพ์เอกสาร ตามข้อ ๙.๑-๙.๓ และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจากส่วนกลาง และให้ทำการจัดส่งให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในแต่ละจังหวัด โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะแจ้งจำนวนเอกสารที่จะจัดส่งให้จังหวัดทราบ ดังนั้น เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้อง ตรวจนับจำนวนเอกสารที่ได้รับให้ตรงกับใบส่งของ และลงลายมือชื่อรับเอกสารต่าง ๆ ในใบส่งของ เพื่อคืนให้แก่ผู้จัดส่งไว้เป็นหลักฐานสำหรับเอกสารที่ได้รับดังกล่าวให้ส่งมอบให้กับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อแจกจ่ายให้ ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม พร้อมทั้งให้ลงลายมือชื่อผู้รับไว้เป็นหลักฐานของจังหวัดในการฝึกอบรมแต่ละรุ่น

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

กันยายน ๒๕๖๑